

Cultuur 18 januari 2016

De Telegraaf

'DE REVISOR'

Boermans pakt uit met corruptiesatire

Joris Smit speelt de revisor overtuigend. foto Kurt Van der Elst

Miljoenen aan binnengeharkt Europees subsidiegeld zorgt ervoor dat met name de eigen zaakjes van het stadsbestuur van een grensgemeente in Limburg welig tieren. Er ontstaat dan ook blinde paniek op het moment dat het gerucht gaat dat er een revisor uit Den Haag of Brussel in de stad is gearriveerd.

Het lijkt te absurd voor woorden, maar sla de kranten er maar op na en dit soort corruptie lijkt aan de orde van de dag, ook in Nederland. Vandaar dat in Theu Boermans' drastische bewerking van Nikolaj Gogols *De Revisor* (1836) het negentiende-eeuwse Rusland heeft plaatsgemaakt voor ons eigen hedendaagse kikkerlandje, met tal van verwijzingen naar de actualiteit (waaronder de vluchtelingenproblematiek).

De revisor (overtuigende rol van Joris Smit) blijkt in werkelijkheid een gokverslaafde theatermaker die zijn subsidiegeld, om met veertig asielzoekers een vrije bewerking van De Smekelingen van Euripides te maken, er doorheen heeft gejaagd. Even hang je als theaterliefhebber aan zijn lippen wanneer hij betoogt dat hij er nooit mee zal instemmen dat overheidsdienaars weigeren verantwoordelijkheid te nemen voor dat wat de burger het allermeeest nodig heeft: de verbeelding. Maar in feite verschilt hij in niets van de corrumperende politici die hij tegenover zich treft. Wat dat betreft blijft hier, in tegenstelling tot veel andere stukken, ook de kunstenaar niet buiten schot.

Boermans pakt met vrijwel het gehele ensemble van het Nationale Toneel flink uit en dat resulteert in een vet aangezette, satirische eigentijdse komedie, waarbij goudkleurige snippers uit de lucht vallen, de acteurs met een flinke knipoog naar het musicalgenre met grote gebaren in zingen uitbarsten en de eerste helft vlak voor de pauze uitmondt in een wonderlijke apotheose.

De heersende wansmaak wordt hier gepareerd met, jawel, nog meer wansmaak. Iets wat zeker niet iedereen zal welgevallen.

Grote kans dat deze voorstelling de nodige weerstand oproept. Je moet je kunnen overgeven aan dit soort van 'van dik hout zaagt men planken'-humor, waarbij subtiliteit ver te zoeken is.

Tegelijkertijd toont De Revisor juist daardoor des te effectiever aan hoe diep we als samenleving eigenlijk zijn gezonken, en dat ons niets rest dan om onszelf te lachen. Al is het dan als een boer met kiespijn.

Esther Kleuver